

WYJAŚNIENIE DOTYCZĄCE WAŻNOŚCI KONCELEBRZY MSZY ŚW.

W pierwszych wiekach Kościoła Msza św. była aktem zbiorowym kultu. Nie wiemy jednak do dziś, czy słowa konsekracji odmawiał tylko ten kto przewodniczył i odprawiał Mszę św., czy też wymawiali je inni kapłani, którzy towarzyszyli przewodniczącemu, a więc byli współkonsekratorami i koncelebransami.

Jest jednak rzeczą pewną, że koncelebra istniała przede wszystkim na Wschodzie¹⁾. Stamtąd też dotarła na Zachód, ale tutaj w Kościele Zachodnim nie była tak powszechnym zjawiskiem jak na Wschodzie.

I tak jeżeli chodzi o obrządek łaciński, to wiemy o tym, że w Rzymie, w znaczniejsze święta, niedziele, oraz w czasie Wielkiego Postu, Papież uroczyście celebrował w otoczeniu podmiejskich biskupów i kapłanów miasta. Biskupi ci i kapłani koncelebrowali czyli współodprawiali z Papieżem Mszę św., „w ten sposób, że przed każdym z nich trzymano patenę z dwiema hostiami, a oni stojąc po lewej i prawej stronie Papieża razem z nim odmawiali wszystkie modlitwy kanonu“²⁾. Powyższy zwyczaj był znany w Rzymie w VI wieku; tutaj koncelebra spotykana jest jeszcze w XI wieku, a w niektórych diecezjach na Zachodzie przetrwała nawet do XIII wieku.

Współcelebra Mszy św. odprawianej przez biskupa z otaczającymi go kapłanami miała miejsce i u nas w Polsce, gdzie we Włocławku jeszcze pod koniec XV wieku, dwaj kapłani koncelebrowali z biskupem w Wielki Czwartek³⁾.

W Kościele Wschodnim koncelebra i dziś jest jeszcze dość powszechnym zjawiskiem i ma zatwierdzenie St. Apostolskiej⁴⁾.

Inaczej wygląda ta sprawa w Kościele Zachodnim, gdzie obecnie, zgodnie z postanowieniem Kodeksu Prawa Kanonicznego, koncelebra może mieć miejsce tylko w dwóch wypadkach. Mówi o tym kan. 803: „Nie wolno kilku kapłanom współcelebrować jednej Mszy św. z wyjątkiem Mszy jaka odprawiana jest przy święceniach kapłańskich, oraz Mszy przy konsekracji biskupa, zgodnie z Pontyfikałem Rzymskim“.

¹⁾ Por. Coronata, *Institutiones Iuris Canonici*, Marietti 1950, I, n. 193.

²⁾ Michałak J., *Zarys Liturgiki*, Płock 1939, s. 12—13.

³⁾ Tamże.

⁴⁾ *Benedictus XIV*, ep. encycl. „*Allatae sunt*“ 26 iul. 1755, § 38; *Benedictus XV*, „*Incruentum altaris*“, 1915, SRC., 26 Jan. 1920.

Koncelebra neoprezbiterów z udzielającym święceń biskupem jest również ich pierwszą Mszą św., bo wszyscy powtarzają za biskupem celebransem słowa konsekracji i nie tylko słowa te wymawiają, ale mają również intencję konsekrowania razem z biskupem tego co jest na korporale. Następnie nowowyświęceni kapłani przyjmują Komunię św. pod postacią chleba, a w drugim wypadku koncelebry konsekrowany biskup przyjmuje Komunię razem z biskupem konsekratorem pod postacią wina i chleba.

Poza tymi dwoma wypadkami współcelebry w Kościele Zachodnim inne są zakazane i niedopuszczalne.

W związku z omawianym powyżej zagadnieniem koncelebry, w jednym z ostatnich numerów *Acta Apostolicae Sedis*, ukazała się odpowiedź św. Officium z dnia 23 maja 1957 r., na zapytanie skierowane do St. Apostolskiej, a dotyczące ważności koncelebry. Zarówno powyższe pytanie jak i odpowiedź św. Officium, w całości podajemy poniżej⁵⁾.

Z odpowiedzi tej, zaaprobowanej przez Papieża Piusa XII, dowiadujemy się, że kilku kapłanów ważne współcelebruje tylko wówczas, gdy słowa konsekracji wymawia nie tylko celebrans, ale razem z nim i koncelebrujący kapłani, albowiem. „...ex institutione Christi, ille solus valide celebrat, qui verba consecratoria pronuntiat“⁶⁾.

Ks. TADFUSZ SZWAGRZYK

⁵⁾ Dubium de valida concelebratione: „Quaesitum ab hac Suprema Congregatione an plures Sacerdotes valide Missae sacrificium concelebrant, si unus tantum eorum verba „Hoc est corpus meum“ et „Hic est sanguis meus“ super panem et vinum proferat, ceteri vero verba Domini non proferant, sed celebrante sciente et consciente, intentionem habeant et manifestent sua faciendi verba et actiones eiusdem.

Feria IV, die 8 Martii 1957

Emi ac Revmi DD. Cardinales, rebus fidei et morum tutandis praepositi, prae habito Consultorum voto, proposito dubio responderi decreverunt:

Negative, nam, ex institutione Christi, ille solus valide celebrat, qui verba consecratoria pronuntiat. Sabbato autem, die 18 eiusdem mensis et anni, SSmus D. N. D. Pius divina Providentia Papa XII, in Audientia Emo ac Revmo D. Cardinali Pro-Secretario S. Officii concessa, **relatam** Sibi Emorum Patrum resolutionem adprobavit et publicari iussit.

Datum Romae, ex Aedibus S. Officii, die 23 Maii 1957.

Arcturus De Jorio, Notarius“

⁶⁾ AAS, 49 (1957), 370.